

Här Lucien SEYWERT (...) Mir kommen elo un ee vun den Hauptpunkten vun der Viirlag (...), un dat, wou mer versiche kloerzestellen, wëiwäit d'Fuerderungen vum sozialen Engagement vum Chrëscht gin. Do gët et natiirlech e bësse méi köplizéiert, wëi een dat à première vue kéint mengen. Ech si ganz mam Här Pauly averstan, wann hie seet, datt de Besëtzen en tout cas nët däerf Selbstzweck sin. Da s kloer. 'T as grad esou kloer, datt en eng sozial Dimensioun muss hun. Mä do fänkt d'Saach schon erëm eng Kéier un mi problematesch ze gin. Wann ech soen, en huet eng sozial Funktioun, da muss en se och kënne réaliséieren. Dat heescht, da komme mer an déi ondéfinéiert Situatioun, datt en eng sozial Funktioun fir aner Leit kann hun, datt mer dann eng gewëssen Optiméierung vun eise Besëtzen an Eegentumsverhältnesser, a folglech och vun eise Profitverhältnesser, (...) musse kréien, déi nët nëmmen op eis, op eis Famill, op eis Gesellschaft, mä ebe just op d'ganz Welt mussen ausgeriicht sin (...). Do musse mer oppassen, wou mer hiwëllesteieren. Da kann ech nët méi soen wat eng maximal a wat eng minimal Fuerderung just bei Eegentum a Besëtzen as. (...) A wa mer da wëlle konkret formuléieren, da komme mer just dohinner, wat mer gëschter eigentlech oofgestriden hun. Da komme mer bis op eemol zu engem sozial-politesche Bild vun der Gesellschaft. Dat sief ganz kloer gesot, wann een déi Punkten, déi deen Antrag hei (226) opwerft, durchdiskutéiere wëllt.(...)

Le "droit de propriété", dans l'enseignement de l'Eglise, est toujours affecté d'une dimension sociale. Mieux, il doit s'entendre à l'intérieur et sous la dépendance du droit le plus fondamental de l'accession de tous aux biens de la terre."

Commission sociale de l'épiscopat français, La spéculation foncière en milieu urbain.

Pater J.KLOPP Wann ech den Här Pauly gutt verstan hun, da wëllt en zu engem Zoustand kommen, wu jidderen nëmmen de Minimum zur Verfügung hätt, wou en alles, wat iwerflësseg wir, géif ooflehen.

(Tëscheruff Pauly: Nët jiddeen e Minimum, mä jiddereen datselwecht!)

Datselwecht, datgläicht, jo, also ... eh ..., mëng Bemiirkung as op darselwechter Grondlag. Nu loosse mer ee Moment di Verhältnesser vum Eegentum iwerkucken, wëi se haut do leien. Mir hun de Moment eng Viel-

falt vun Eegentumsverhältnesser. Et gët Aktiegesellschaften, déi iwer grouss Besëtzen verfügen. Et gët Proprietären, et gët Salariéen asw. Ech wëll keng Analys man (...). Ech froen elo den Här Pauly: Wëi gesi Dir den Iwergank vun deem, wat elo do as, vun der Gesellschaft, wëi se elo matt all hire Besëtzenverhältnesser besteet, op Äre System, op Ärt Gesellschaftsbild. Ech geséich dat nëmme méiglech duerch eng ongeheier Kontroll an duerch e System vu Bestrofung a vun enger ongeheirer Macht - a wien huet déi ? Wie kann déi Besëtzenverhältnesser, wëi se hei elo bestin, an eiser demokratescher Gesellschaft, zu Ärem System ëmfunktionéieren? Wee bréngt dat fäerdeg? Wëi gesi

Dir dee Wee? (...) Ech hun zu Frankfurt de von Nell-Breuning, dee jo gewëss nët als Reaktionär gëlt, gelauschtert, wou en dëi These entwëckelt huet: "Wir müssen reicher werden, um mehr zu helfen". Wat den Här Seywert schon uklänge gelooss huët, dass ons Besëtzerhältnesser do wieren, fir eng gréisser Leeschtung fir dëi aner alleguerten. Dir gitt jo aus, Här Pauly, vun der Viraussetzung, dass den Zoustand elo radikal falsch a schlecht as. Dat maach zum gudden Deel stëmmen. Mä hütt Der Iech schon d'Frö gestallt, op dee System, wëi mer en elo hun, dee Besëtzerystem, nët och positiv Elementer huet. Ech persëinlech verdanken enger Rei vun Aktiëgesellschaften, dass ech e Knapp kann drëcken fir muerger de Baart ze maachen, asw. ; d'Entwëcklung vun der Technik, d'Entwëcklung vun eisem Liewen, wat duerchaus positiv Elementer sin, berout op dem Vermëigen vu villen anere Leit. (...) Ech persëinlech gesin den Appell vum Evangelium zum fräiwëllege Verzicht als Zeeche vum Glawen. Dat as nët d'Affär vun den Mënschen allegur, an dat as an sêch kee strenge gesellschaftleche Prinzip an deem Sënn, dass en direkt realisierbar wir. (...)

Es genügt jedoch nicht, nur das naturgegebene Recht auf Privateigentum auch an Produktionsmitteln, zu betonen. Mit gleichem Nachdruck muss alles unternommen werden, damit alle Kreise der Bevölkerung in den Genuss dieses Rechtes gelangen.

Mater et Magistra, 113

Här Charles WARINGO (...) D'Alternativ dozou (zum Privatkapitalismus) dëi läit do, dass d'Eigentum effektiv nët dem Eenzelne gehéiert, mä an d'allgemeng Hand iwerdroe gët, an deem Sënn dass mer dann e Staatskapitalismus krëien, wou jiddereen am Prinzip ka soen: "Dëi Schmelz do gehéiert mir, dëi gehéiert mir och". Do hu mer dann awer eng gewëssen Erfahrung an deem Sënn dass just do, wou dëi Experienz gemaach gin as, se absolut schlecht ausgaang as, an där Richtung dass se esougur esou wäit komm sin, dass nët nëmme dëi wirtschaftlech Fräiheet, mä och nach dëi persëinlech Fräiheet matt verluer gaangen as (...).

abbé Jos CADE (...) Ech mengen, ganz am Ufank huet den Här Pauly den Isaïas ugefouert. Den Isaïas war e Prophet. Mir als Kiirch, mir hun och eng prophetesch Aufgab. Mir als Synod hun och eng prophetesch Aufgab. Soll et eiser Kiirch, eiser Synod nët méiglech sin, eng Utopie dohinnerzustellen, dëi mer als richtig erkennen an dëi sech an den Dokumenter vun eiser Kiirch fixéiert huet, an ëmmer nees nei fixéiert, soll eis dat onméiglech sin? Dat soll kengem Politiker oder iirgendenger Institutioun, sief se gewerkschaftlecher oder politescher Aart, an de Krom geriet sin, mä mir hun als Synod d'Aufgab an d'Recht, prophetesch eng Utopie durzustellen, wou et dem eenzelne Mënsch a senger Ganzheet gutt geet, wou en och seng Relatiounen kann entwëcklen, a wou en ökonomesch nët deejëinegen as, deen d'ganz Belaaschtung vun engem Eigentumswiesen a vun enger wirtschaftlecher Macht erdroe muss. Ech menge mir kënne nët einfach d'Aen zoumaache vrun enger Wiirklecheet wëi se as. Mir erliewen se vläicht nët, well mir gehéieren nët zu deenen, mir gehéieren zu enger anerer Portioun Leit (...).

Här Lucien SEYWERT (...) Wa mäi Viirriedner gesot huet, d'Synod sollt Utopien dohisetzen, da wir ech do mol nët oofgeneigt, wa mir dat als Missioun vun eiser Synod gesin hätten. Or, wann ech awer dëi Dokumenter kucken, dëi mer bis elo duerchgeschwat hun, dann hu mer jo awer ëmmer iirgendwëi versicht, eng gewëssen Realpolitik ze maachen. Soss dierften vill Saachen, dëi hei gesot gi sin, all dëi kleng Arrangementer, wou mer kee wollte gëint de Kapp stoussen (...), nët gesot gin. (...) Da kënnte mer einfach d'Léier vun der Kiirch an hierer krasser Form - an dëi as krass - dohisetzen(...).

Aus technesche Grënn kënne mer dës Kéier leider d'Aussoen vum Här Jacoby nët bréngen.

Gegen Wachstumsfetischismus

Ein unkontrolliertes Wirtschaftswachstum, das zu Prestige- und Konkurrenzdenken führt und die Kluft zwischen armen und reichen Ländern ständig vergrößert, ist mit christlichen Wertvorstellungen unvereinbar. Das hat die Katholische Landjugend Bayerns festgestellt und als Konsequenzen daraus u. a. die Schaffung von Planungs- und Steuerungselementen für die Wirtschaft sowie Forschungsaufträge für Modelle einer Gesellschaft ohne quantitatives wirtschaftliches Wachstum gefordert.

Von den Kirchenleitungen wünscht sich die Katholische Landjugend konkrete Stellungnahmen zur Wachstumsproblematik. Die „Amtsvertreter“ sollen sich nicht länger mit den herrschenden Parteien identifizieren und das kritische, prophetische Element des Christentums stärker zum Tragen bringen. Dazu gehöre auch eine Einbeziehung der Wachstumsdiskussion in die Lehrpläne für Religion und die Theologenausbildung.

Durch die Unterstützung von Bürgerinitiativen und den Beitritt zum Bund Naturschutz will die Katholische Landjugend Bayerns ihren eigenen Beitrag zur Sache leisten. C. F.

in: Publik-Forum, 13/1977

Här Michel PAULY Ech si frou, datt den Här Seywert d'Thema vun der Aarbechtslosegkeet och an dësem Zesammenhank opwerft. All déi Saachen hänke nämlech zesammen, och dat Kapitel vun der Drëtter Welt, dat eréischt op d'Dagesuerdnung kënnt (...). Ech gin dem Här Sewert recht, wann hie seet, mir hätten de Muergen en Antrag ugehooll, datt d'Aarbechtslosegkeet misst oofgebaut gin. Dat as eng absolut wichtig Fuerderung, direkt d'accord. Ech gëng awer een Hiweis gin: Mir hun nët gesot, nëmmen hei zu Lëtzebuerg. Am Moment as de Problem a mëngen An nët geléist, wa mer nët gläichzäiteg déi gesamt Weltsituatioun am A hun. An an der Drëtter Welt, gleewt mer es, as d'Aarbechtslosegkeet loo, looo mol méi grouss wéi bei eis. An do kënnt dann eise Wirtschaftswachstum! Deen as zum Deel Schold un där Aarbechtslosegkeet. Ech hun hei eng Statistik vru mer leien fir Westafrika (...) déi folgendes seet: fréier goufen fir Sandalen hiirzesetllen do 5000 Handwierker gebraucht, haut gin et do 2 Fabriken, déi brauchen nach 40 Aar-

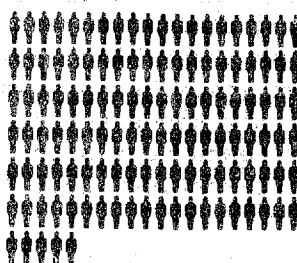
Här Lucien SEYWERT (zur Erklärung iwer Umweltproblemer) (...) Wann den Här Pauly vu Konsequenzen schwätzt, da seet en, mir missten eis bewosst sin, dass z.B. de Wirtschaftswuesstëm misst oofhuelen, oder zumindest d'Wirtschaftswachstumsrate gebremst gin. Ech ka mech awer erënneren, dass vru kuerzem zu London eng Konferenz wor vun de Chefen vun de wichtigste wirtschaftliche Länner, wou als Conclusion erauskoum, dass, wa mer et nët fäerdegrëngen, eis Wachstumsrate bei 3 bis 5% ze behalen, dann dierfte mer eis nët wonneren, dass mer matt eise Liewensstandard ~~fix~~ forcéiert sin, fir eng Aarbechtslosequot vu mindestens 5% z'acceptéieren. Or, de Muergen hu mer oofgestëmmt, datt mer missten eppes géint d'Aarbechtslosegkeet maachen, datt mer d'Aarbechtslosegkeet als e permanente wirtschaftliche Phänomen nët däerfen acceptéieren. (...) All gescheit Käpp vun der ganzer Welt kënnt ee bal soen hu gesot, dass wa mer iirgendwéi nët nëmmen eise Liewensstandard wëllen erhalen, mä wa mer - an dat as, mengen ech, vill méi wichtig - de Liewensstandard vun den ënnerentwickelte Länner iirgendwéi wëllen hiewen, sou dass déi Leit genuch z'iesse kréien a mënschewürdeg kënne liewen, mir hei musse matt enger Wachstumsrat vun esouvill Prozent schaffen. (...)

Beispiel: Verdrängungsindustrialisierung durch Plastiksandalenfabrik in Westafrika

Früher

Handwerkliche Sandalenherstellung beschäftigt

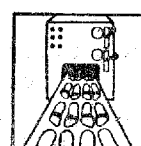

5000 Handwerker

Schuhmacher
Leder-Gerber
Schnur-Zwirner
Absatzkern-Wagner

Zulieferungen:

Einheimisch	Import
Leder	Leim
Schnüre	
Leinen	
Holz	
Wachse	

Heute

2 Plastikspritzpress-Maschinen für 100000 Dollar beschäftigen

40 Arbeiter

die in 3 Schichten arbeiten und 1,5 Mio Paar Sandalen produzieren

Zulieferungen:

Maschinen
Kunststoffe (PVC)
Energieträger

= 40 Beschäftigte

in: H.H. Strahm, Unterentwicklung, Überentwicklung, S.88

nach Marsden/ILO

bechter. Do hu mer: dee Wirtschaftswachstum, dee grad d'Aarbechtslosegkeet ervirriff. Dat as en immense Problem, fir eis natiirlech nët. Mä wa mer hei vun Arbechtslosegkeet schwätzen, da loosse mer dach endlech och emol un déi Länner denken. An da sin ech querchaus nët der Meenung, dass e Widersproch do as, wann een hei fir e Bremsen vum Wirtschaftswuesstum plaidéiert a gläichzäiteg géint d'Aarbechtslosegkeet antrëtt ... op Weltplang.

Här Lucien SEYWERT (zum Antrag 227) (...) Wat elo Absatz 2 an 3 ugeet, do sin ech erstaunt, dass den Här Pauly seet, e wär kee Wirtschaftsexpert an en zitt awer aus Donnëen, déi deelweis unzewenne sin an deelweis ménger perséinlecher Meenung no nët(...), zumindest wat den Absatz 3 ugeet, ganz konkret a ganz exigent Fuerderungen. Et as a méngen A ganz glungen, wa mer wëllen d'Drëtt Welt condemnëiren, aarbechtsintensiv ze schaffen, well mer sin eis do gur nët de Konsequenze bewosst. Si brauchen och Kapital, si müssen och kapitalintensiv an eenzelne Saache schaffen. Mir musse firun allëm och drun denken, dass mir westlech Welt, awer och vill Länner aus der Drëtter Welt, oofhängeg si vun deenen anere Länner. Et gët nët an all Land all Richessen, mol nët déi, déi noutwendeg sin fir kënne selbständig ze liewen. Mä wann ech den 3. Abschnitt huelen, dat as a méngen An d'Condamnatioun vun eis alleguer, wéi mir heibanne sëtzen, Hunger ze leiden, well wa Lëtzebuerg nët exportéiert (...), kréie mir emol nët genuch Weess kaf fir hei ze liewen. Mir müssen exportéiren fir kënne hei ze liewen. Ech schwätzen lo mol gur nët vum Problem Arbechtslosegkeet an esou Saachen ...

Pauly (Tëschefro) Wou steet, dass ech en Exportverbot géif wëlle verlaangen?

Seywert "Daraus ergibt sich für uns industrialisierte Völker die Notwendigkeit, auf einen Export unserer hochtechnisierten und viel Geld voraussetzenden Produktionsweisen zu verzichten".

Pauly Export vu Produktiounsweisen, vun Export allgemeng geet gur keng Rieds.

Seywert Mir kënne jo awer hei zu Lëtzebuerg nëmmen héichtechniséiert an "viel Geld voraussetzende Produktionsweisen" man, well mer soen - Absatz virdrun - dass

Il faut gagner sur le capitalisme. Il est le grand mal, le péché amoncelé, la racine gâtée, l'arbre qui produit les fruits que nous connaissons bien: la pauvreté, la famine, la maladie et la mort pour la majorité des gens. C'est pour cela qu'il faut aller au-delà de la propriété privée des moyens de production (les usines, la terre, le commerce, les banques, les organismes de crédit). Alors que quelques personnes seulement sont les maîtres des lieux de travail et des moyens de production, la grande majorité du peuple est mise à profit et elle vit sans espoir. La majorité travaille pour enrichir une minorité réduite, et celle-ci s'enrichit aux dépens de celle-là. Dans notre région, en particulier, pendant que quelques personnes seulement sont ou deviennent propriétaires de la plupart des terres, la majorité des gens ont et auront toujours moins de possibilités pour trouver du travail...

Tout le monde sait et dit que l'Eglise défend le droit de propriété. V'est vrai. Mais ce n'est pas le droit des propriétaires que l'Eglise défend. C'est le droit de toute personne humaine, un droit terriblement violé et foulé aux pieds dans la société actuelle, puisque la grande majorité, l'immense majorité, la quasi-totalité des gens sont privés de ce droit, qui est d'ailleurs aussi reconnu par la loi. Est-il possible de laisser passer au secteur "privé" les actuels moyens de production qui sont considérables, sans causer du tort au droit de chacun? Comme résultat, on voit ce que ça donne.

in: Marginalisation d'un peuple
Le Cri des Eglises (Document des évêques du Centre-Ouest du Brésil)

an deene Länner vun der Drëtter Welt di arbeitsintensiv Saache solle gemaach gin. Ech maachen eng Verbindung vun deenen 2 Saachen, oder stin déi niewenteneen an hun näischt mateneen ze din? (...) Wat do dra steet, dir Hären, dat as (...) die westlech Welt zur Onselbständegkeet condemnéiert. Ech huelen e ganz konkret Beispill: e Land, dat haut zu deenen héichindustrialiséiertsten Länner vun der Welt gehéiert, nämlech Japan. 4% den Uelegpräis gehéicht bedeit 6 Milliarde méi Dépensen fir Japan. Japan muss Energie aféiren, se kënnen nët anesches liewen, si hun näischt. Also sin si condemnéiert, fir kënnen ze liewen, exportträchteg ze schaffen (...). Huele mer Lëtzebuerg, mir hu gur keng Ressourcen. Also kënne mer nëmme kapitalintensiv, also "hochtechnisierte" a "viel Geld voraussetzende Produktionsweisen" hei zu Lëtzebuerg praktizéieren.

Pauly "praktizéieren", awer nët "exportéieren"!

Seywert Ma mer müssen se exportéieren, well mer dach kee Bauer hun, deen eis eist Brout verschafft.

Pauly Mir exportéieren d'Produkt vun deene Produktiounsweisen, nët d'Produktiounsweiser!

Seywert ... Eh ... Do sin ech dann awer ... Dat ännert am Prinzip näischt. (...) Ech huelen eppes - vu dass hei d'ARBED sou oft zitéiert gin as - ech huelen e Stohlwierk, wou d'ARBED eng gewëssen Technologie huet ; mir wëllen déi exportéieren no - ganz konkrete Fall - Algerien. (...) Fällt dat ännert deen do Prinzip? (...) Also, ech muss éierlech soen, wa mir dat do acceptéieren, dir Dammen an dir Hären, sid Dir Iech bewusst, wou mir histeieren? Dat do as zu enger Selbstvernichtung quasiment wou mir histeieren!

Här Michel PAULY Déi franzéisch Kommissioun "Justice et Paix" bréngt genee déi Iwerleeung, déi den Här Seywert gemaach huet, dass dann eventuell eis Wirtschaft kapottgeet, fir se ze kritiséieren. Si weist och drop hin z.B., dass wann ee wëllt déi méi aarbechtsintensiv Produktioun auslagere, dass et da bei eis Risikoë gët. *"Fermetures et licenciements s'ensuivent. Dans l'euphorie du plein emploi jusqu'en 1973 il ne s'agissait que d'accidents supposés réparables (à quels prix individuels?) grâce à l'expansion d'activités nouvelles. Mais il n'en va plus de même quand le chômage atteint, puis dépasse de façon durable le taux de 5%."* An da kënnt hir Kritik, da gët s'erëm, wat d'Leit soen. *"Admettre les productions de pays tiers - nämlech duerch den Import vu Wueren aus der Drëtter Welt, di nët méi gënge bei eis créiert gin - à plus forte raison les aider volontairement est dénoncé - dat huet den Här Seywert elo grad gemaacht - comme suicidaire pour la collectivité, la seule raison en étant la recherche par le capitalisme des profits offerts par l'exploitation de ' bassins de main d'oeuvre' bon marché"*. D'Fro déi sech stellt bei deem Ganzen, as déi: Weem notzt dat Ganzt? A looss mer eis dach eens sin: Wann eist Grousskapital exportéiert, wann eist Grousskapital Technologie exportéiert, an Algerien oder wou et sief, da kënnt der berouegt sin, et as nët geduecht fir deem Vollek ze hëllefen, mä dat as fir hire Profit ze vergréisseren, (Gegrommels am Sall) de Profit hei esougutt wéi de Profit vun enger Oberschicht an Algerien. Et as kloer, et gët och an deem Antrag (227) gesot, dass et an deene Länner Oberschichte gët, di absolut nët d'Intérêts'e verrieden vun der grousser Mehrheet. Den Här Seywert weist drop hin: Wou gi mer hin? - op eng Selbstvernichtung. Ech mengen nët, ech si fundamental iwerzeegt, dass dat nët de Fall as, mir kënne ganz gutt iwerliewen. Mä am Moment hu mir eng "Fremdvernichtung" duerch eist Wirtschaftssystem. Am Moment vernichte mer déi aner, 't as dat, wat ech gär hätt, dass opgehewe gët.

Ein Afrikamissionar besucht die Kranken in einem Negerdorf. In einem Kral findet er einen jungen Neger, der im Fieber liegt. Er untersucht ihn, gibt ihm eine Spritze und sagt: "Du keine Angst haben, du bald wieder gesund und arbeiten wie ein Elefant." - "Das sein feine Sache", sagt drauf der Neger. "Dann ich fahren nächste Woche wieder zu Sorbonne und halten feine Vorlesungen über Sozialpsychologie."

abbé A. HEIDERSCHIED Den Här Felten huet lo grad gesot, e géif sech viir-
 kommen wéi an enger Parteiversammlung, mee ech géif
 soen, ech kéim mer vir, wéi wann ech an enger marxistescher Versammlung wir,
 wou schlechte Marxismus dozéiert gëng gin, well d'Marxiste vun haut sin in-
 telligent genouch fir dat do nët méi oprecht ze erhalen, wat mir elo hei sol-
 len schlécken; dat muss ech feststellen. Wann awer eppes soll erauskommen,
 mir maache jo nët nëmmen Theorie wéint der Theorie, et soll jo och besser
 goen herno, mä da soen ech, dir Dammen an dir Hären, do loosse mer dach
 kucken: Mir hun dach Faits'en, mir hun dach
 Länner, mir hu Gebitter, wou Milliounen Mën-
 sche begléckt sin matt deem System do. Sait
 60 Joer kenne mer all ee Land, dat dat do
 duerchgefouert huet, wou et kee Privatesetz
 méi gët un de Produktiounsgidder, wou, jidde-
 falls an der Theorie, wa mir se gënge froen,
 (...) hir Leit allegurten, gëngen se soen:
 "Ma gewëss, mir hun et duerchgefouert, bei
 eis gehéiert de ganzen Ertrag der Aarbechter-
 schaft, gehéiert der ganzer Kollektivitéit."
 Ech schwätze vun den Industrielänner, well
 dat Land bezeechent sech och als Industrie-
 land, dat bréngt et haut nach nët fäerdeg,
 séng Leit ze ernieren.

Här J. Hammerel (...) Ech froe mech also,
 wat deen Antrag hei wëllt soe. A ménger Optik as et eng lo-
 gesch Fortsetzung, wat ugaang as schon zimlech fréi hei an der Synod matt der
 Kritik un all deem, wat eppes matt C ze din huet. Do as bis elo d'CSV passéi-
 ert, do as d'Kathoulesch Aktioun passéiert, do si schon eng Partie aner kathou-
 lesch Organisatiounen passéiert, haut as et un deene chrëschtliche Gewerkschaf-
 ten, mar as et um lëtzebuerger Wort, an et muss een sech nëmme froen, wéisou
 datt an deem Gremium hei ausschliesslich eist eegent Nascht esou beknascht gët,
 dat muss een sech froen. Mir gin all Kéier hei nëmmen a Fro gestallt.

Mit beinahe dämonischer Genugtuung
 stellen die Gegner unserer freien Markt-
 wirtschaft — siehe die kommunistische
 Presse — Tag für Tag die seit Monaten,
 ja nunmehr seit Jahren kaum widerlegte
 Unfähigkeit der wichtigsten wirtschaft-
 lichen und politischen Komponenten un-
 seres Systems fest, die Krise zu mei-
 stein.

Vordergründig sogar mit Recht. Und
 belleibe nicht nur die Kommunisten wol-
 len unserer Ordnung einen Strick daraus
 drehen. Wer hätte nicht bis nach Lu-
 xemburg dieses und jenes Wort von
 saarländischen Kanzeln herab mitbe-
 kommen, wo angesichts der rund 1000
 Entlassungen in der saarländischen
 Eisenindustrie ein anderes Gesell-
 schaftssystem gefordert wurde!

Wer so das Kind mit dem Bade aus-
 schüttet, der hat ganz sicher nicht vor-
 her überlegt, daß es keine hundert
 Möglichkeiten gibt, ja daß der, der unser
 freihetliches System ablehnt, ein diri-
 gistisches herbeiruft, mit allen Einbußen
 an Freiheit, die ja zur Genüge bekannt
 sind...

12. in: LW, 6.4.1977

Wenn ein Laie, eine Ordensfrau, ein Prie-
 ster oder gar ein Bischof Almosen austeilte,
 Kleidung an die Armen gibt, Arzneimittel
 verteilt, oder gar hilft, Häuser zu bauen,
 dann ist das eine Heilige oder ein Heiliger.
 Wenn aber die selbe Person hingeht, die
 die selbe Arbeit weiter tut, aber darauf hin-
 weist, daß diese Situation Gründe hat,
 wenn diese Person darauf hinweist, daß es
 um Recht geht, daß die Frage der Gerech-
 tigkeit im Spiel ist, und dies dann aus-
 drückt — mit Nachdruck, aber ohne Haß,
 im Sinne des Evangeliums, — ja, dann wird
 diese Person gleich als rot qualifiziert und
 als Kommunist bezeichnet. Aber wir sind
 nichts von alledem. Wir tun nichts anderes
 als das Evangelium in einer ganz greif-
 baren Weise zu leben.

Dom Helder Camara, Altenberg 1977

Et gët ëmmer gesot, Chrëscht sin heescht
 dobausse Chrëscht sin. Mee wann een do-
 bausse Chrëscht as an 't gët een sech nach
 eng Spéngel, an 't seet een, jo ech sin et,
 dann as ee schon am Feeler, well ee gesot
 huet, ech sin ee matt engem "C".

**Was hindert uns an dem Ver-
 such einer authentischen Ver-
 wirklichung des sozialistischen
 Humanismus? ... Wer ironisch
 fragt, an welchem Ort der Erde
 diese Utopie bereits versucht
 worden sei, erweckt den trau-
 rigen Eindruck, weder über
 schöpferische Phantasie zu
 verfügen noch über Erfinder-
 geist, sondern sich ausschliess-
 lich in eingefahrenen Gleisen
 bewegen zu wollen.**

Dom Helder Camara, München 1972